

DZIAŁALNOŚĆ DOC. DRA HAB. MED. JERZEGO JEDLIŃSKIEGO W ZAKRESIE MEDYCYNY SPORTOWEJ

Nawiązując do wspomnienia o docencie Jerzym Jedlińskim, które ukazało się w „Biuletynie Lekarskim” w Krakowie w 2004 r. (marzec/kwiecień), opracowanego przez Grażynę Zwolińską, pragnę dodać kilka danych, o Jego działalności w zakresie medycyny sportowej.

Zainteresowania sportowo-lekarskie i czynne uprawianie sportu przez doc. Jerzego Jedlińskiego sprawiły, że podnosząc swoje kwalifikacje zawodowe poza neurologią, zdobył w 1958 roku specjalizację II stopnia z medycyny sportowej. Bezpośrednio po uzyskaniu dyplomu rozpoczął równoległe z pracą w Klinice Neurologicznej zajęcie w Wojewódzkiej Poradni Sportowo-Lekarskiej jako lekarz sportowy i specjalista neurolog. Liczni specjaliści wysokiej klasy prowadzili w tej poradni przez 43 lata szeroką działalność orzeczniczą i leczniczą dla wielu sportowców nie tylko uprawiających sport zawodniczo, ale i tych ćwiczących dla zdrowia i własnego zadowolenia. Docent Jerzy Jedliński ukończył wiele kursów z zakresu medycyny sportowej. Po rezygnacji prof. dra hab. Stanisława Grochmala z funkcji dyrektora Poradni, doc. Jedliński podjął się tej odpowiedzialnej pracy, którą wykonywał przez 38 lat do momentu, gdy 31 grudnia 1991 roku Poradnia została z niewiadomej przyczyny zamknięta i z tym dniem sportowcy Krakowa zostali pozbawieni stałej, regularnej opieki lekarskiej. Zdając sobie sprawę ze znaczenia właściwej opieki lekarskiej nad rzeszami sportowców podejmował doc. Jedliński usilne starania, by tę krzywdzącą decyzję odwrócić, ale Jego wysiłki spełzły na niczym.

Oprócz funkcji kierowniczej w Poradni szczególnie pieczę otaczał doc. Jedliński gimnastyczki i bokserów. Interesował się ich sposobem treningów, prowadził obserwacje na zawodach. Udzielał cennych porad diagnostycznych i leczniczych w zakresie neurologii. Docentowi Jerzemu Jedlińskiemu zawdzięczamy działania, idące w kierunku ochrony bokserów przed trwałym kalectwem. Brak zabezpieczeń głowy w boksie w tym okresie doprowadzał do nawarstwiania się mikrourazów i do brzemiennych w skutki następstw. Sprawy ochrony w tej dyscyplinie sportu poruszał doc. Jedliński niejednokrotnie nie tylko na posiedzeniach w Krakowie, ale i na sympozjach i zjazdach ogólnopolskich. Jego opracowania na temat

urazów czaszkowo-mózgowych przyczyniły się do zaostrzenia przepisów polskich i międzynarodowych, i lepszego zabezpieczenia bokserów przed urazami układu nerwowego.

Docent Jedliński brał ponadto udział w pracach Polskiego Komitetu Olimpijskiego i Wojewódzkiej Federacji Sportu. W r. 1953 był głównym lekarzem Wyścigu Pokoju. Pełnił również funkcję członka i lekarza klubowego w Automobilkлубie Krakowskim. W 1959 r. był współorganizatorem III Międzynarodowego Rajdu Samochodowego i II Eliminacji Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski.

Przez kilkadziesiąt lat ośrodkiem działalności Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej była Wojewódzka Poradnia Sportowo-Lekarska. Inicjatywa i współdziałanie docenta Jerzego Jedlińskiego były w tym zakresie bardzo żywe. Na wszystkich posiedzeniach Towarzystwa Jego wybitna inteligencja, błyskotliwość wypowiedzi, znajomość omawianych zagadnień - zwracały uwagę wszystkich lekarzy.

Docent Jerzy Jedliński był w dniach 17-18 XII 1957 r. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego VII Zjazdu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Lekarzy Sportowych, który odbył się w Krakowie. Głównymi tematami konferencji były:

1. Fizjologiczne i patologiczne podłoże stanów wytrenowania i przetrenowania;
2. Stan wydolności fizycznej studentów;
3. Problemy nadciśnienia tętniczego u osób uprawiających sport;
4. Wyniki rehabilitacji ruchowej niektórych zaburzeń czynnościowych układu krążenia;
5. Zdrowotne konsekwencje uprawiania boksu.

Docent Jedliński przygotował do pracy pt. „Medycyna Sportowa”, która ukazała się w roku 1991 pod redakcją Artura Dziaka i Krystyny Nazar, rozdział 10: nt Orzekanie o zdolności do sportu wyczynowego w organicznych chorobach układu nerwowego. Przedstawił w tym rozdziale schemat badania neurologicznego w ramach badania sportowo-lekarskiego. Szczegółowo omówił przeciwwskazania czasowe i bezwzględne stałe dla orzeczenia czasowej czy pełnej niezdolności do uprawiania sportu. Na podstawie głębokiej wiedzy z zakresu neurologii i swojego

dużego doświadczenia dokonał rzetelnej analizy, opracowując podrozdziały dotyczące bólów głowy, chorób układu nerwowego, urazów czaszkowo-mózgowych i urazów rdzenia kręgowego, korzonków, splotów i nerwów obwodowych. Dokonał dodatkowo przeglądu badań diagnostycznych po urazach czaszkowo-mózgowych.

W podręczniku pt. „Medycyna Sportowa”, który został wydany w roku 2005 pod redakcją Anny Jegier, Krystyny Nazar i Artura Dziaka, widnieje Jego nazwisko jako współautora, równocześnie z Andrzejem Pyrichem i Piotrem Czapińskim, w czterech

podrozdziałów poświęconych chorobom i urazom układu nerwowego.

Docent Jedliński gruntownie opanowywał dziedzinę, w którą się angażował, stale wykazywał nowe inicjatywy rozwoju medycyny sportowej, cieszył się ogólnym uznaniem i sympatią. Jego zasługi w tej dziedzinie były znaczące.

Doc. Jerzy Jedliński zmarł 22 lutego 2004 roku. Z głębokim żalem żegnaliśmy Go 1 marca 2004 roku w Krakowie na cmentarzu w Batowicach.

Prof. zw. dr hab. med. Zofia Knychalska-Karwan